

PŘEZBROJENÍ VOJENSKÉHO LETECTVA ČESKÉ REPUBLIKY A MOŽNOSTI ÚČASTI LETECKÉHO PRŮMYSLU

ZÁKLADNÍ SMĚRY VYZBROJOVÁNÍ VOJENSKÉHO LETECTVA ČESKÉ REPUBLIKY

Politickými a vojenskými představiteli České republiky byla jasně definována politická a vojenská orientace České republiky a její armády. ČR a její armáda bude orientována na spolupráci se státy Evropského společenství a na spolupráci s armádami států NATO. K tomu je především nutné:

- vytvořit politické a hospodářské podmínky umožňující vstup ČR do Evropského společenství.
- vybudovat armádu početně a zejména kvalitativně kompatibilní a armádami států NATO.

K tomu, aby letectvo České republiky bylo kompatibilní s letectvem států NATO je nezbytně nutné splnit několik základních podmínek umožňujících součinnost s těmito armádami. Jedná se zřejmě o tyto oblasti:

- zavedení systémů komunikace, identifikace a navigace, jež umožní součinnost našeho letectva s armádami partnerských států (zejména se systémy velení),
- zavedení unifikovaných zbrojních systémů a munice, což umožní účinnou a efektivní bojovou činnost letectva v rámci společného působení armád,
- zavedení letounů s jednotným systémem obsluhy, čímž bude umožněna činnost letectva a obsluha letounů z kterékoliv základny států aliance NATO.

Vojenská technika, která bude používána Armádou ČR musí odpovídat západním vojenským standardům (MIL STD, DOD STD.), nebo být těmto standardům přizpůsobena.

Současná výzbroj letectva AČR těmto požadavkům naprosto neodpovídá. Ve výzbroji jsou letouny pouze sovětské výroby (kromě cvičných letounů L-39 a L-39 MS z Aera Vodochody) se sovětskými systémy komunikace, navigace, zbraňovými komplexy a systémy údržby. Postupnou modernizací letectva AČR bude nutno řešit modernizací vybraných stávajících bojových letounů, u nichž tato bude efektivní a bude skýtat záruku možnosti efektivního plnění úkolů v rámci armád NATO. Výzbroj morálně a technicky zastaralou postupně bez dalších investic vyřadovat

a nahrazovat v určitém poměru technikou moderní a efektivní. Toto se týká všech složek letectva AČR. Zásadní přestavbou musí projít i soustava vojenského školství a celý systém výcviku létajícího a pozemního personálu.

V co největší míře bude nutné, zejména z ekonomických důvodů, zainteresovat do modernizačních procesů kapacity našeho průmyslu a vědeckovýzkumné základny.

MOŽNOSTI ÚČASTI PRŮMYSLU NA VYZBROJOVÁNÍ VOJENSKÉHO LETECTVA ČR

Průmysl České republiky se může velmi účinně zapojit do procesu přezbrojování letectva AČR zejména v těchto oblastech:

- modernizace a úpravy vybraných stávajících letounů na požadovaný západní standard,
- vývoj a výroba nových lehkých bojových letounů,
- zajištění výcvikových systémů pro výcvik pozemního a létajícího personálu,
- vývoj a výroba nového leteckého kanónu,
- vývoj a výroba raket a podvěsné výzbroje dle standardu NATO,
- vývoj a výroba dopravního letounu.

Letecký průmysl, zejména Aero Vodochody díky svým obchodním případům, realizuje v současné době rozsáhlou "westernizaci" svých letounů. Letouny L-39 a L-59 jsou v současné době připravovány pro zákazníky v Egyptě a Thajsku ve spolupráci se západními firmami, zejména z USA. Jedná se zvláště o tyto firmy:

- Allied Signal - Bendix King - navigace, komunikace
- Allied Signal - Garrett - zástavba motoru do letounu L-139
- Flight Visions - zbraňové a navigační systémy
- Elbit - zbraňové a navigační systémy

a o další spolupráce menšího rozsahu. Ve všech těchto aktivitách je Aero Vodochody řídicím členem a tvůrcem filozofie a požadavků.

V současné době je na základě požadavku letectva AČR zpracována studie lehkého podzvukového letounu L-159. Na letounu budou aplikovány všechny poznatky a zkušenosti ze spolupráce se západními firmami, a i při jeho vývoji je uvažováno se širokou mezinárodní spoluprací. Program L-159 je řešen variantním způsobem, čímž bude letectvu AČR umožněn přechod na provozování letounů podle NATO standardu. Tento letoun by se v příštích letech měl stát páteří vojenského letectva AČR.

Náš letecký průmysl, zejména Aero Vodochody a Letov Praha, je svými letouny L-39, L-39MS a jim odpovídajícími simulátory dlouholetým dodavatelem a garantem výcviku pilotů. Předpokládá se, že při zabezpečování výcviku bude i nadále hlavním partnerem AČR letecký průmysl ČR.

S vývojem programu L-159 je také spojeno zabezpečení nové munice, raket a kanónů ze závodu obranného průmyslu ČR.

Další možnou oblastí pro spolupráci je zabezpečení činnosti vojenského dopravního letectva. V podniku Let Kunovice je dokončován dopravní letoun L-610,

který by mohl být základním nosným typem, jenž nahradí dosluhující sovětské letouny.

Pro případnou uvažovanou přestavbu a modernizaci vybraných současných typů lze využít potenciálu a zkušeností ze spolupráce se západními firmami, které zejména podniku Aero Vodochody umožnily úspěšně vstoupit na náročné západní trhy.

Je zjevné, že letecké podniky mohou významnou měrou přispět k zajištění moderní a efektivní výzbroje podstatně levnější cestou než prostým nákupem ze zahraničí. Nezanedbatelný může být pro stát i přínos z prodeje těchto letounů a techniky na zahraniční trhy. V současné době je nutné udržovat neustálou komunikaci a vzájemnou informovanost mezi představiteli armády a průmyslu. Nejvhodnější formou by byla účast zástupce leteckého průmyslu, nejlépe Aero Vodochody, v komisi pro zpracování koncepce vyzbrojení armády.

Ing. Dušan Š t r a u c h, CSc.
(Správa státních hmotných rezerv)

SYSTÉM OBRANY A MODEL ARMÁDY ČR

Česká republika udržuje dva ucelené kruhy státních rezerv: hmotné a mobilizační.

Hmotné rezervy jsou vytvořeny pro překonání krizových situací a pro zvýšení obranyschopnosti státu. Hlavní komoditní skupiny jsou pohonné hmoty a maziva, potraviny, textilní a chemické suroviny, neželezné kovy a feroslitiny.

Stávající systém se vyznačuje především značnou mírou setrvačnosti, která působí v negativním, ale zčásti paradoxně i v pozitivním smyslu. Pozitivní je ochota podnikatelských subjektů (zčásti již privatizovaných) pokračovat v plnění ochraňovatelských smluv se Správou rezerv.

Jako negativní hodnotím širokou skladbu položek přetrvávající z minulosti a vysoké skladové stavy některých obtížně prodejných komodit. Mnoho z nich se skladovalo na základě tzv. rozpočtového plánu, který poměrně přesně specifikoval požadavky zapadající do složitého systému fungování ekonomiky za branné pohotovosti státu. V průběhu let se požadavky bývalé Státní plánovací komise neustále zvyšovaly. Tímto způsobem se dospělo až k cílovým stavům hmotných rezerv pro